

Oponentský posudek diplomové práce:

Radek Urban: *Procesy integrace Latinské Ameriky po 2. světové válce* (Středisko iberoamerických studií FF UK, 2011, 131 s. rkp.)

Ve své diplomové práci se Radek Urban zaměřil na velmi aktuální téma – na problematiku integrace v latinskoamerickém prostoru ve 2. polovině dvacátého a na prahu 21. století. Po úvodním velmi stručném vhledu do raných integračních snah v 19. století (s. 11-12) a pokusu shrnout obecný vývoj integračních teorií (s. 14-21) se autor soustředil na vlastní integrační procesy v latinskoamerickém prostoru, a to na základě šesti případových studií: Organizace amerických států, Latinskoamerické asociace volného obchodu, Andského paktu, středoamerických integračních procesů, karibských integračních procesů a sdružení MERCOSUR. V těchto rozmanitých procesech se autor snažil nalézt společné rysy které by mu umožnily celkově zhodnotit již realizované, stejně jako teprve připravované snahy o integraci na americkém kontinentu.

Pro realizaci svého výzkumu využil diplomant bohatou sekundární literaturu, jak ve formě tištěné, tak elektronické, a také primární zdroje: mezinárodní smlouvy a dohody zakládající jednotlivá integrační uskupení, pozměňovací protokoly aj. doplňkové dokumenty; zprávy a statistické ročenky, vyprodukované v rámci jednotlivých latinskoamerických zemí. Přestože jde o dokumenty, které výrazně odrážejí sebe prezentace jednotlivých národních reprezentací, autor se snažil o objektivní hodnocení, zbavené vleku pramenů a jejich autorů – to se výrazně projevuje např. v jeho úvahách o „mediálním obrazu“ sdružení MERCOSUR (s. 102-103).

Jakkoli se celkově jedná o práci velmi zdařilou, postrádám jednoznačné vymezení výzkumného úkolu. V teoretickém úvodu totiž marně hledám autorovu definici integrace. Přitom definice pojmů je nezbytným výchozím krokem pro jakoukoli analýzu. Urban se spokojuje s konstatováním, že se „pojem integrace ... s gradujícím výskytem začal objevovat od konce druhé světové války. Během následujících desetiletí v rámci celého světa začala vznikat různá uskupení států, jejichž rysy se značně různí a jejichž vývoj je ovlivňován celosvětovými událostmi.“ (s. 14) Jestliže je ale za „integraci“ prohlašováno jakékoli „seskupování států“, pak je otázkou, zda vůbec takto široce pojatý problém lze analyzovat a zda taková analýza má smysl. (Osobně bych polemizovala i s tím, aby bylo do „procesů integrace“ zařazeno ustavení OSN.)

Mimo to postrádám propojení úvodu s hlavním korpusem práce. Autor konstatuje, že „naprostá většina integračních teorií vznikla z evropské zkušenosti a jejich platnost v Latinské Americe je pouze částečná a diskutabilní.“ (s. 12) Tého formulaci zcela nerozumím. Pokud nelze teorie zmíněné v této úvodní pasáži aplikovat, proč vůbec byly do textu zařazeny? Očekávala bych, že autor na „diskutabilní“ charakter již existujících teorií zareaguje polemikou a formulací teorií nových, to se však nestalo.

Odhlédneme-li ovšem od tohoto nejistého teoretického ukotvení a soustředíme se na vlastní cíl práce, tedy deskripci a analýzu konkrétních integračních procesů na latinskoamerickém území, dojem se velmi zlepšil. Jednotlivé organizace a uskupení jsou výstižně představena co do historie, organizační struktury a zamýšlených úkolů. V závěru pak autor shrnuje společné rysy latinskoamerických integračních procesů; jeho (byť nepřilíš optimistická) prognóza nejbližší budoucnosti je střízlivá a věrohodná právě díky zakotvení ve faktických skutečnostech, popsanych v předchozích kapitolách.

Práce je přehledně členěná a kultivovaně psaná, byť ojedinělé překlepy prozrazují určitý chvat při dokončování. Použité zdroje jsou pečlivě citovány; pouze v závěrečné části bych uvítala citování sekundární literatury, která inspirovala autorovy myšlenky. Přestože se jedná velmi rozsáhlé téma, podařilo udržet sevřenou linii výkladu a soustředit se na úkol vytyčený v úvodu práce.

Celkově lze tedy diplomovou práci Radka Urbana hodnotit jako zdařilou; faktograficky bohatou, ale zároveň se snahou o interpretaci, nikoli pouze o shrnutí známých skutečností. Autor prokázal schopnost kreativně pracovat s obtížnými zdroji (internetové zdroje), samostatně připravit a realizovat originální výzkumnou práci a své závěry srozumitelně a přesvědčivě prezentovat v písemné podobě. Doporučuji ji k obhajobě a navzdory výše uvedeným drobným výhradám navrhuji její hodnocení známkou **v ý b o r n ě**.

Praha, 13. září 2011

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK